

پرتو گاما، ماده‌ی پرتوزا، پزشکی

هسته‌ای، و پرتوگیری

پرتو گاما تابشی است شبیه به نور، یا امواج رادیویی؛ اما با انرژی بسیار بیش‌تر. بعضی از مواد هستند که از خود پرتو گاما گسیل می‌کنند؛ به این مواد پرتوزا می‌گویند. در پزشکی هسته‌ای از مواد پرتوزا برای تشخیص یا درمان بعضی از بیماری‌ها استفاده می‌شود. روش کار این است که یک رادیو-دارو، که ماده‌ای پرتوزاست، به بدن انسان تزریق، و گاهی به او خورانده می‌شود. این رادیو-دارو در عضوی از بدن که باید آزمایش شود می‌نشیند و از آن‌جا پرتوهای گاما گسیل می‌کند. این پرتوهای گاما می‌تواند به درمان عضو بیمار، یا تشکیل تصویری از آن که برای تشخیص بیماری لازم است کمک کند.

چرا پرتوگیری زنان باردار مهم است؟

هنگامی که شخصی در معرض پرتوهای گاما قرار می‌گیرد، به اصطلاح، پرتوگیری می‌کند. پرتوگیری از تابش گاما ممکن است برای موجودات زنده‌ای مانند انسان خطرناک باشد. حساسیت همه‌ی موجودات به پرتوهای گاما یکسان نیست. جنین انسان، چون به سرعت در حال رشد است، بسیار بیش از یک انسان بالغ آسیب‌پذیر است. پس یک زن باردار، که جنینی را در درون می‌پروراند، باید به سلامتی او نیز بیندیشد.

به‌علاوه، رادیو-دارو پس از ورود به بدن تا مدتی در آن‌جا باقی می‌ماند. به همین دلیل ...

* خانم‌هایی که رادیو-دارو دریافت می‌کنند، تا مدتی نباید باردار شوند.

این مدت به نوع و مقدار دارو بستگی دارد و پزشکان معالج می‌توانند شما را در این باره راهنمایی کنند.

زنان، بارداری و پزشکی هسته‌ای

باردارید؟

برای شما آزمون پزشکی هسته‌ای

تجویز شده است؟

پس از آزمون پزشکی هسته‌ای متوجه

شده‌اید که باردارید؟

این نوشته را بخوانید.

“مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور”

“دفتر حفاظت در برابر اشعه”

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۱۳۳۹

تلفن: ۸۲۰۶۱ (۲۱)

www.aei.gov.ir

هنگام مراجعه به یک مرکز پزشکی

هسته‌ای چه باید کرد؟

۱- پیش از هر کاری، پزشک و مسئولین مرکز تصویربرداری را از بارداری، یا احتمال بارداری خود مطلع کنید.

۲- به علائم هشداردهنده در مراکز تصویربرداری توجه کنید و آن‌ها را جدی بگیرید.

۳- اگر بارداری، یا احتمال دارد باردار باشید، همراه بیمار وارد اتاق تصویربرداری نشوید؛ این کار ضرورتی ندارد.

۴- پس از دریافت رادیو-دارو، به توصیه‌های پزشک خود عمل کنید.

۵- برای دفع هرچه سریع‌تر ماده‌ی پرتوزا از بدن، تا می‌توانید آب بنوشید. این مواد از راه ادرار دفع می‌شوند.

چه نوع تشخیص یا درمانی ممکن است

به جنین آسیب برساند؟

* در پزشکی هسته‌ای روش‌های تشخیصی به‌طور معمول از روش‌های درمانی کم‌خطرتر هستند.

* در سه ماهه‌ی نخست بارداری، و به‌ویژه در ماه دوم، احتمال آسیب‌رسیدن به جنین بیش‌تر است.

* احتمال آسیب‌رسیدن به جنین به مقدار ماده‌ی پرتوزایی که وارد بدن می‌شود بستگی دارد.

مقدار دارو را نوع بیماری یا تصویر مورد نیاز تعیین می‌کند. متخصص پزشکی هسته‌ای همیشه سعی می‌کند مقدار رادیو-دارویی که استفاده می‌کند کم‌ترین مقدار ممکن باشد. مراجعی هستند که می‌توانند احتمال آسیب‌رسیدن به جنین را تخمین بزنند، و وضعیت را برای شما روشن کنند.

با پزشک خود مشورت کنید.

آیا هرگونه تصویربرداری یا درمان

هسته‌ای خطرناک است؟

تصویربرداری‌ها یا درمان‌هایی که به‌طور معمول در پزشکی هسته‌ای انجام می‌شود حساب‌شده، و شدت تابش گامای به‌کاررفته در آن‌ها کم‌ترین مقدار ممکن است. با وجود این، برای جنینی که ممکن است به تابش حساس باشد، بسیار سخت‌گیرانه رفتار می‌شود و برای درمان یا تشخیص بیماری خانم‌های باردار از روش‌های پزشکی هسته‌ای پرهیز می‌شود؛ مگر در مواردی که ضروری باشد. در این موارد ضروری هم، معمولاً جایی برای نگرانی نیست.

